Asociația Carola
Raport de activitate 2019

I. Editare de cărți, conferințe și evenimente gastronomice organizate pentru păstrarea memoriei baroanei Carola Szilvássy (soția baronului Elemér Bornemissza)

II. Cel mai important program al acestui an: Anul comemorativ „Benedek Elek", al cărui sprijinitor principal a fost Asociația Carola

III. Programe pentru promovarea carierelor feminine remarcabile

IV. Sprijinirea tinerelor talente în 2019

V. Alte evenimente din cadrul programelor anterioare ale Asociației Carola

Rezumat general al activității anuale

Despre anul 2019 se poate spune că Asociația Carola a încheiat un an extrem de activ și diversificat, atât în ceea ce privește activitatea de bază a asociației, cât și oportunitățile deosebite apărute pe parcursul anului.

Odată cu apariția volumului intitulat **„Un spirit liber"** (*Kendőzetlen feljegyzések Kolozsvárról*), Carola Szilvássy s-a înscris definitiv, dacă nu în istoria literaturii maghiare, cu siguranță în istoria culturală maghiară.

Prin apariția volumului nostru nu am încheiat activitatea legată de cea a cărei nume îl purtăm, ci am lansat procesul de popularizare a acesteia. Prin trimiterea de exemplare de curtoazie, lansări de carte și conferințe, ne străduim să prezentăm volumul – din numeroase perspective – celor mai diverse categorii sociale și geografice. La această activitate de promovare participă toți membrii Asociației Carola, precum și mai mulți experți renumiți și artiști interpreți din domeniu.

Seria lansărilor de carte se întinde de la Budapesta până la Brașov, trecând prin festivalurile de vară care atrag un public larg, prin Casa Maghiarimii (*Magyarság Háza*), prin **Academia de Argint** (*Ezüst Akadémia*) a Universității Sapientia destinată vârstnicilor, și până la adunările asociațiilor de femei din micile comunități reformate.

În domeniul social, activitățile și atelierele continuă fără întrerupere la **Carola Café**. Aici, pe de o parte, cafeneaua oferă o sursă de existență și o ocupație utilă pentru personalul cu abilități limitate, iar pe de altă parte, evenimentele culturale, gastronomice și sociale care au loc acolo se desfășoară în totalitate în spiritul patroanei asociației noastre.

În acest an, în cadrul anului comemorativ dedicat marelui fiu al regiunii Trei Scaune (*Háromszék*), Elek Benedek, Asociația Carola a fost principalul susținător. Cu această ocazie, am organizat peste 20 de evenimente, manifestări și concursuri, care pot fi urmărite în detaliu în acest raport.

De asemenea, păstrarea memoriei pașoptiste de la 1848 este extrem de importantă. Acest lucru s-a realizat prin două programe: un vechi vis al asociației s-a împlinit odată cu sosirea la Arad a expoziției **„Memoria celor rămași în urmă"** (*Hátrahagyottak emlékezete*), iar un succes similar a avut și expoziția noastră în aer liber **„Patrioatele din Trei Scaune"** (*Háromszéki honleányok*), realizată după același model pozitiv, fiind extrem de populară și vizitată.

I. Editare de cărți, conferințe și evenimente gastronomice organizate pentru păstrarea memoriei baroanei Carola Szilvássy

Lansare de carte și expoziție de cameră

- **Context:** Lansare de carte și expoziție de cameră organizată de Institutul Balassi din Sfântu Gheorghe, cu ocazia Universității de Vară și Taberei Studențești de la Băile Tușnad (Tusványos 30).
- **Volumul: „Un spirit liber** Baroana Elemér Bornemissza, născută Carola Szilvássy:
- **Detalii:** Lansarea de carte a avut loc la Tusványos, fiind organizată de Institutul Balassi – Centrul Cultural al Ungariei la Sfântu Gheorghe. Volumul, apărut sub egida Editurii Szépmíves, publică moștenirea literară a Carolei Szilvássy, fiind îngrijit și prefațat de Zsuzsa Szebeni. Nuvelele și poeziile sunt precedate de un rezumat biografic bazat pe scrisori, însemnări de jurnal și amintiri.

Brâncovenești / Întâlnirea descendenților mișcării Helikon

Expoziție comemorativă Benedek Elek și lansări de carte În zilele de vineri și sâmbătă, 9-10 august, a avut loc întâlnirea descendenților mișcării Helikon la Brâncovenești (*Marosvécs*). Castelul Kemény a găzduit și în acest an evenimentul organizat de Fundația „Helikon – Kemény János". Tema principală a întâlnirii a fost „martirii parlamentului scriitorilor de la Helikon". La această conferință, care a avut loc vineri, 9 august, la ora 16:30, au sosit cei patru conferențiari invitați: Andrea Albu Balogh (Oradea), Tamás Gusztáv Filep (Budapesta), Emese Gyöngyvér Veres (Budapesta) și Attila Gidó (Cluj-Napoca). În lucrările lor, aceștia au prezentat personalitatea și parcursul de viață al lui Benő Karácsony, Imre Lakatos, Andor Járosi și Ernő Ligeti.

Ca deschidere a manifestărilor de vineri, care au început la ora 15:00, Gyula H. Szabó, președintele fundației, a rostit un discurs de bun venit în curtea castelului, urmat de recitalul ansamblului Cantuale.

La ora 16:00, a fost vernisată expoziția comemorativă „Benedek Elek", organizată de Institutul Balassi – Centrul Cultural Maghiar din Sfântu Gheorghe și directoarea acestuia, Zsuzsa Szebeni. Despre scriitorul născut acum 160 de ani și decedat acum 90 de ani a vorbit editorul Zsolt Szabó.

După conferința comemorativă, cei prezenți au avut ocazia să o asculte pe tânăra muziciană Edina Bancsi.

Sâmbătă, de la ora 10:00, comemorarea a continuat în parcul castelului. Meritele lui János Kemény și ale familiei sale, precum și ale cercului Erdélyi Helikon au fost elogiate de Gyula H. Szabó, Ferenc Ördög (primarul comunei Brâncovenești), preotul Mihály Benkő și László Lisztóczky. Elevii școlii locale au pregătit un program special pentru această ocazie, iar evenimentul în aer liber s-a încheiat cu o depunere de coroane. La ora 11:30, ansamblul de dansuri din Brâncovenești a urcat pe scenă, iar la ora 12:00 a fost proiectat filmul *Védőőrizet* („Arest la domiciliu"). La ora 13:00, în cadrul unei lansări de carte, au fost prezentate publicului memoriile baroanei Augusta Paton (soția lui János Kemény) și ale baroanei Carola Szilvássy. Volumele au fost prezentate de Zsuzsa Szebeni. De la ora 14:00, întâlnirea s-a încheiat cu o masă rotundă a descendenților scriitorilor de la Helikon.

<u>Un spirit liber</u>– Lansare de carte
Cel mai nou volum din seria *SZÉPMÍVES KÖNYVEK* a fost prezentat miercuri, 21 august 2019, de la ora 17:00, la Casa Memorială „Györkös Mányi Albert".

Cartea *KENDŐZETLEN FELJEGYZÉSEK KOLOZSVÁRRÓL – BÁRÓ BORNEMISSZA ELEMÉRNÉ SZILVÁSSY CAROLA* a fost îngrijită de Zsuzsa Szebeni, directoarea Institutului Balassi – Centrul Cultural al Ungariei la Sfântu Gheorghe, care a discutat despre geneza volumului cu redactorul seriei, Attila Zoltán Kovács, și cu istoricul literar Adrienne Farkas.

- **A contribuit:** Eszter Román, actriță a Teatrului Szigligeti din Oradea.
- **Gazda evenimentului:** Katalin Kós.
- **Organizatori:** Evenimentul a fost organizat în parteneriat de Casa Memorială „Györkös Mányi Albert" și Institutul Balassi – Centrul Cultural al Ungariei la Sfântu Gheorghe, în cadrul celei de-a 10-a ediții a Zilelor Culturale Maghiare din Cluj.

„Fără ea nici iarba nu creștea..."
Prelegeri susținute în 2019 despre numitoarea și patroana noastră, Carola Szilvássy, în ordine cronologică:

- **Data:** 27.02.2019
- **Locație:** Casa Írisz / Carola Café
- Cafeneaua a fost numită după baroana Carola Szilvássy. În cadrul cafenelei lucrează angajați cu abilități limitate. La fața locului poate fi vizitată expoziția care prezintă viața baroanei. Ingredientele necesare au fost asigurate din bugetul Asociației Carola.

„Cartea este dedicată unei personalități emblematice a Clujului, dar nu este vorba doar despre o femeie frumoasă și excentrică, ci despre o individualitate conștientă, care s-a implicat activ în viața socială și artistică a vremii cu o eficiență ce depășea pe cea a multor organizații. Parcursul său de viață, care reflectă complexitatea personalității Carolei Szilvássy și o felie din viața artistică, socială și spirituală a Clujului de la cumpăna secolelor, reprezintă un model etern..."

Baroana Carola Szilvássy a fost o femeie care nu putea fi ignorată. Extrem de frumoasă, cu spirit de inițiativă, inteligentă și sfidând normele sociale ale epocii, această aristocrată a desfășurat o activitate publică intensă: a fost președinta Asociației Femeilor din Cluj, membră a Societății Literare „Kemény Zsigmond" din Târgu Mureș, vicepreședintă a Societății pentru Sprijinirea Teatrului din Transilvania, patroană a cercului Erdélyi Helikon, motorul Salonului de la Óvár, decorată cu Ordinul Elisabeta și susținătoarea numărul unu a mișcării diaconeselor. Pe lângă toate acestea, a avut un rol major în ajutarea bolnavilor și a celor săraci. Desigur, această femeie independentă și excentrică a fost, înainte de toate, o FEMEIE care știa să urască și să iubească cu pasiune și care, așa cum o dovedesc rețetele sale excepționale, știa să gătească de minune.

Programul educațional „Academia de Argint" (*Ezüst Akadémia*)

- **Data:** 3-5 decembrie 2019
- **Locații:** Sfântu Gheorghe, Târgu Secuiesc, Miercurea Ciuc
- **Detalii:** Având în vedere succesul constant, Facultatea din Miercurea Ciuc a Universității EMTE Sapientia a lansat pentru a cincea oară, în anul universitar 2019/2020, amplul său Program Educațional „Academia de Argint", dedicat persoanelor de peste 50 de ani. În perioada 3-5 decembrie 2019, Zsuzsa Szebeni, istoric de teatru și directoare a filialei din Sfântu Gheorghe a Institutului Balassi – Centrul Cultural Maghiar, a susținut prelegerea intitulată *„Fără ea nici iarba nu creștea..." Baroana Carola Szilvássy*.

Concursul de gătit „Secretele bucătăriei aristocratice din Transilvania”

- **Data:** 06.04.2019
- **Context:** Programe gastronomice legate de Carola Szilvássy. Un concurs de gătit extraordinar a avut loc la Colegiul Reformat din Cluj-Napoca, la inițiativa Asociației Carola și organizat de Colegiul Reformat.

Obiectivele concursului:

1. Cunoașterea și prepararea rețetelor Carolei Szilvássy de către elevii din clasele a X-a și a XI-a care studiază gastronomia în limba maghiară.
2. Împărtășirea experienței acumulate până acum prin activități comune desfășurate de elevii și profesorii școlilor profesionale maghiare.

În cadrul concursului, participanții au preparat rețetele din cartea de bucate respectând standardele actuale de calitate. Prin urmare, elevii au trebuit să își aplice cunoștințele de specialitate în situații noi, utilizând instrucțiuni și indicații neobișnuite, specifice vremurilor de demult, și să prezinte preparatele într-o formă creativă.

- **Formatul concursului:** Echipe formate din câte doi elevi (clasele a X-a sau a XI-a). Concursul a avut o singură rundă cu două probe: un fel principal (probă comună anunțată în avans) și un desert (ales prin tragere la sorți la fața locului dintr-o listă prestabilită).
    - *Felul principal:* Felii de carne cu castraveți și gogoși de cartofi (paginile 23 și 10 din cartea de bucate).
    - *Deserturi disponibile:* Mere Bechamel (p. 57), Tort cu coajă de portocală (p. 59), Cremă de ciocolată crudă (p. 60), „Paie și fân” (p. 63), Gogoși cu vanilie (p. 67), Prune cu ciocolată (p. 78), Tort cu stafide (p. 68), Clătite pane cu mere (p. 125), Guguluf excelent (p. 128), Ananas „băut” (p. 140).
- **Juriul:** Vass Róbert (maestru bucătar), Urogdi Csaba Attila (maestru bucătar), Balázs András (manager al firmei de catering Culina Nostra), Farkas Adrienne (membră în comitetul director al Asociației Carola, redactor), Szebeni Zsuzsanna (membră în comitetul director al Asociației Carola, istoric de teatru).
- **Facilități:** Toți participanții au primit diplome, iar echipele câștigătoare au primit premii. Organizatorii au asigurat ingredientele, echipamentele, cazarea, masa și decontarea transportului.

Dialog gastronomic-literar

- **Data:** 16.05.2019
- **Detalii:** Pe 16 mai am avut-o ca oaspete special pe Olga Szederkényi, specialist în literatură gastronomică, care a purtat un dialog cu directoarea și istoricul de teatru Zsuzsa Szebeni, reprezentând Institutul Balassi. A fost o călătorie culinară fascinantă în care, prin intermediul delicateselor gastronomice ascunse în *Trilogia Transilvană* a lui Miklós Bánffy și al deliciilor evocate din cartea de rețete *Kipróbált receptek* („Rețete verificate”) a versatilei Carola Szilvássy, publicul a putut arunca o privire în viața de zi cu zi a aristocrației.

Cafeneaua oferă și o altă particularitate în afară de meniul său unic: datorită programului de creare de locuri de muncă al Fundației Creștine Diakonia – Casa Írisz (Centrul de zi și ergoterapie pentru adulți cu dizabilități), personalul cafenelei este format parțial din persoane cu dizabilități. Consumând aici, oaspeții sprijină acceptarea și incluziunea socială a acestor persoane. Scopul cafenelei este de a crea un spațiu primitor care îmbină respectul pentru trecut cu lumea modernă, unde cultura, arta și o misiune socială importantă se întâlnesc.

II. Programul special al acestui an: Anul comemorativ „Benedek Elek”, al cărui sprijinitor principal a fost Asociația Carola

Pentru Institutul Balassi din Sfântu Gheorghe și pentru Asociația Carola, ultimii ani au oferit o oportunitate excelentă de a prezenta valorile noastre culturale naționale. Conectându-se la Anul Familiei și la marile festivaluri din Transilvania (Zilele Culturale Maghiare din Cluj, Vâltoarea Mureșeană), am dorit ca Anul Comemorativ „Benedek Elek” (la împlinirea a 160 de ani de la nașterea și 90 de ani de la moartea scriitorului) să fie o sărbătoare a tuturor maghiarilor.
„Cea mai autentică manifestare a gândirii unei națiuni este povestea.” – Illyés Gyula

Întâlnirea județeană de recitare de povești a copiilor de grădiniță din Trei Scaune

Grădinița „Benedek Elek” din Sfântu Gheorghe organizează această întâlnire de 17 ani, cu scopul de a cultiva spiritul și opera scriitorului și povestitorului din Bățanii Mici (*Kisbacon*). La ediția din acest an au participat 17 copii de grădiniță din județul Covasna, îmbrăcați în port popular secuiesc. Evenimentul a fost sprijinit de Primăria Sfântu Gheorghe, Asociația „Elek Apó Cimborái”, Institutul Balassi și Asociația Carola.

Concursul de desen pentru copii „Ilustrații de basm Benedek Elek”

- **Data:** 12.04.2019
- **Locație:** Clădirea Expoziției de Vânătoare din Secuime (Casa Bene, Sfântu Gheorghe)
- **Detalii:** S-au înregistrat 1.552 de lucrări trimise de copii de grădiniță și școlari mici. Peste 80 de persoane au participat la festivitatea de premiere. Parteneri: Asociația Vadon, Biblioteca Județeană „Bod Péter”.

Întâlnirea descendenților mișcării Helikon (Brâncovenești, Castelul Kemény)

- **Data:** 09-10.08.2019
- La ora 16:00, s-a vernisat expoziția comemorativă „Benedek Elek”, organizată de Zsuzsa Szebeni. Despre scriitor a vorbit editorul Zsolt Szabó.

Zilele Culturale Maghiare din Cluj (16-25 august 2019)

În cadrul celor 630 de evenimente desfășurate în 133 de locații, au fost incluse proiecții de filme de basm dedicate dublei aniversări Benedek Elek (160 de ani de la naștere / 90 de ani de la moarte).

„Perlele Secuimii” la Culesul Viei din județul Heves (Eger, Ungaria)

În cadrul parteneriatului dintre județele Covasna, Harghita și Heves, standul din Valea Femeilor Frumoase (*Szépasszony-völgy*) a fost dedicat Anului Comemorativ „Benedek Elek”. Publicul a putut descoperi opera scriitorului prin intermediul cărților și al unei expoziții puse la dispoziție de Institutul Balassi din Sfântu Gheorghe. Teatrul de Păpuși „Cimborák” a prezentat piesa *Buták versenye* („Concursul proștilor”), bazată pe basmele lui Benedek Elek.

Comemorări la Kisbacon, Barót, Sepsiszentgyörgy și Torja (28-30 septembrie)
Turia (*Torja*) – 28 septembrie

A fost dezvelită o placă comemorativă pe clădirea parohiei reformate din Karatna, operă a sculptorului Barna Éltes. Placa îi comemorează pe Benedek Elek și pe unchiul său matern, Ignác Benedek, preot reformat, la care scriitorul își petrecea verile în tinerețe. Au rostit discursuri Sándor Tamás (președintele Consiliului Județean Covasna), Attila Daragus (primarul comunei Turia), Boróka Beke (preoteasă reformată) și dr. Gábor Pajtók (prefectul județului Heves). Gazda a fost Zsuzsa Szebeni.

Baraolt (*Barót*) – 29 septembrie
A fost inaugurată o statuie în mărime naturală și jumătate (bronz) a lui Benedek Elek în parcul din strada Trandafirilor. Statuia a fost realizată în anii '90 de sculptorul István Gergely din Cozmeni (*Csíkkozmás*) și a fost turnată în bronz de meșterul Péter Demeter din Șumuleu Ciuc, sub supravegherea sculptorului Imre Berze. Au vorbit: Barna Lázár Kiss (primarul orașului Baraolt), Botond Zákonyi (ambasadorul Ungariei la București) și istoricul László Demeter (președintele Asociației Pro Bonum Publicum). Statuia a fost dezvelită de László Demeter și Erzsébet Gergely, văduva sculptorului, și a fost binecuvântată de preotul reformat Árpád Tordai.

Bățanii Mici (*Kisbacon*) – 29 septembrie (A 50-a aniversare a Casei Memoriale „Benedek Elek")

- **Festivitatea:** Actorul Botond Farkas Benedek a recitat texte de Marcell Benedek și Jenő Szentimrei. Enikő Bíró, strănepoata scriitorului și directoarea casei memoriale, a salutat oaspeții.
- **Mari Lak:** Directorul Centrului Cultural Județean Covasna, István Imreh, a predat un portret al lui Benedek Elek (semnat de István Horváth), salvat de sub ruinele căminului cultural din Bățanii Mari. S-a lansat albumul comemorativ *„MARI LAK: A kisbaconi Benedek kúria"*, editat de Zsuzsa Szőts Papp (text) și Nóra Tusa (grafică).
- **Activități:** S-a plantat „Mărul Familiilor Secuiești" (unde 600 de familii și-au lăsat dorințele) și un tulipan. S-a prezentat broșura de rețete pentru copii *„Rókáné mézes-mákos kalácsa"* („Cozonacul cu miere și mac al cumetrei vulpi"), inspirată din basmele lui Benedek Elek și editată de Zsuzsa Szebeni. Seara s-a încheiat cu un concert festiv în biserica reformată, regizat de Kati Pesty-Nagy (Budapesta).

Sfântu Gheorghe (*Sepsiszentgyörgy*) – 30 septembrie
În Casa Keresztes s-a deschis expoziția *„Ambasadorul etern al Ținutului Zânelor Secuiești..."*. Volumul comemorativ a fost elogiat de istoricul literar Zsolt Szabó. Au salutat: Sorin Crișan (rector, director al Bibliotecii Academice din Cluj), iar poveștile au fost interpretate de dr. Csenge Virág Zalka, povestitor internațional. Seara s-a realizat un spectacol de video-mapping pe fațada Bibliotecii Județene „Bod Péter".

Gala Basmului din Bazinul Carpatic – „Fântâna lui Elek Apó" (Cluj-Napoca)

- **Data:** Sâmbătă, 28 septembrie, ora 10:00
- **Locație:** Opera Maghiară din Cluj
- **Organizatori:** Revista pentru copii *Napsugár* și Consulatul General al Ungariei la Cluj. Institutul Balassi a pus la dispoziție versiunea roll-up a expoziției comemorative Benedek Elek, expusă în foierul Operei.

Benedek Elek în sectorul Ferencváros (Budapesta, Ungaria)
Timp de nouă zile, în Parcul Ferenc s-a desfășurat „Pădurea de basme". Cu sprijinul Primăriei Ferencváros și al primarului János Bácskai, fiecare grupă de grădiniță din sector a primit cadou exemplare din cartea de bucate cu basme *„Rókáné mézes-mákos kalácsa"*, editată de Zsuzsa Szebeni.

Expoziții comemorative Benedek Elek la București și Târgu Secuiesc

- **București (21 octombrie – 8 noiembrie 2019):** Expoziția a subliniat latura mai puțin cunoscută de pedagog a lui Benedek Elek. Au fost expuse obiecte de epocă împrumutate de la Muzeul Național Secuiesc, Muzeul „Haszmann Pál" (Cernat), Muzeul Ceangăiesc din Zăbala și de la editorul Zsolt Szabó. Păpușile de la Teatrul de Păpuși „Bóbita" din Debrecen au ilustrat

activitatea sa teatrală. A fost prezentată și o animație interactivă creată de Béla Vendel Pál despre noua statuie de la Baraolt. Curator: Zsuzsa Szebeni.

- **Târgu Secuiesc (*Kézdivásárhely*) – 18 noiembrie 2019:** Găzduită de Muzeul de Istorie a Breslelor „Incze László". Au participat Réka Brendus (director adjunct de departament în cadrul Secretariatului de Stat pentru Politici Naționale din Ungaria) și Hanna Rancz Gyárfás (câștigătoarea concursului de povești „Kriza János"). Muzeograful Erika Dimény organizează în mod curent activități de pedagogie muzeală pentru elevi pe baza acestei expoziții.

III. Programe pentru promovarea carierelor feminine remarcabile

Expoziția în aer liber „Patrioatele din Trei Scaune" (*Háromszéki honleányok*)
În cadrul atelierului de confecționat cocarde, participanților le-au fost distribuite cărți poștale reprezentând figuri feminine din cadrul expoziției. Textul descriptiv menționează femei care *„au confecționat mii de cocarde tricolore naționale și le-au prins cu mâna lor pe pieptul gărziilor naționale care plecau la luptă"*.

- **Vernisaj:** Miercuri, 13 martie 2019, ora 17:00, în Piața Libertății (Sfântu Gheorghe). Manifestarea a fost organizată de biroul local al Institutului Balassi, cu participarea Școlii de Scrimă cu Sabia din Secuime. A rostit un discurs consulul Dániel Márky (Consulatul General al Ungariei la Miercurea Ciuc). Asociația Carola a participat la conceptul vizual și la finanțarea expoziției.

- **Noaptea Muzeelor (22 iunie 2019):** Ghidaj în aer liber asigurat de Zsuzsa Szebeni, urmat de un atelier de tors și deănat pentru copii (*Orso, guzsaly, motolla*), coordonat de Viola Sebestyén.

- **La Zilele Culturale Maghiare din Cluj:** Expoziția comună a Institutului Balassi și a Asociației Carola a adus un omagiu patrioatelor din Trei Scaune și faptelor lor nobile. Au fost prezentate femei care au devenit mame de steag, confecționere de cocarde, brutărese pentru armată, participante la conspirații, văduve sau chiar femei-soldat.

    - *Parteneri științifici:* Muzeul Național Secuiesc, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei (Cluj) și Muzeul de Istorie Militară din Budapesta.

    - *Autori ai textelor:* Academicianul Ákos Egyed, Lajos Demeter (lector de specialitate), László Demeter, Zoltán Kisgyörgy, maiorul Attila Süli, Fanni Borbíró, Tamás Kisgyörgy, Mihály Benkő, Sándor Nagy și scriitorul György Bözödi.

    - *Vizual:* Fotografiile care ilustrează patrioatele au fost realizate utilizând costumele din spectacolul *Gábor Áron* al Ansamblului de Dansuri „Háromszék" (director Levente Deák Gyula). Au colaborat actrițele și dansatoarele: Mária-Terézia Ürmösi-Incze, Katalin Vajda, Réka Lukács, Imola Virág, Gabriella Kis, Kinga Para. Designer de costume: Rita Furik. Fotografii: Attila Toró, Róbert Szebeni-Szabó. Grafică: Róbert Szebeni-Szabó.

- **Sibiu (*Nagyszeben*):** Expoziția s-a deschis în Galeria Bisericii Reformate din Sibiu. Au salutat preotul reformat Sándor Varró și Levente Serfőző (din partea asociației HÍD). Directoarea Zsuzsa Szebeni a oferit detalii despre viețile eroinelor. Transportul expoziției a fost asigurat de Asociația Carola.

Expoziții de istorie a costumului și herghelia Bánffy (Gherla)
În cadrul primelor Zile Culturale Maghiare de la Gherla (*Szamosújvár*), sâmbătă, 17 august 2019, la ora 17:00, sub organizarea Institutului Balassi, s-au vernisat expozițiile *„Magica herghelie Bánffy, costumul de călărie și istoria costumului"*, urmate de proiecția unui film documentar despre viața lui Miklós Bánffy.

Comemorarea scriitoarei și actriței Rózsa Ignácz (110 ani de la naștere)

- **Covasna (21 ianuarie 2019):** Organizat de Clubul Literar „Ignácz Rózsa" al Asociației Culturale „Kőrösi Csoma Sándor", în incinta Casei de Cultură din Covasna. Invitată specială: Zsuzsa Szebeni. Tema prelegerii: *Arta Rozsei Ignácz sub semnul stilului Pasărea Albastră*. Au colaborat elevii Liceului „Kőrösi Csoma Sándor". Premiantele concursului de proză au fost Anita Gábor, Kriszta Kosztándi și Júlia Anna Molnár. Date suplimentare despre operă sunt disponibile pe pagina Asociației Carola.

- **Sfântu Gheorghe (16 februarie 2019) – Prelegerea „Chipurile Răzsicăi Ignácz":** Locație: Sala parohială a Comunității Evanghelice-Lutherane. Evenimentul a avut loc în cadrul Săptămânii Ecumenice de Rugăciune. Costurile agapei au fost finanțate de Asociația Carola.

- **Zilele Memoriale „Ignácz Rózsa" la Covasna:** Evenimentele au inclus lansarea volumului de nuvele *Régi napok rendje* („Rânduiala zilelor de demult") de Mezey Katalin (Budapesta). În parcul central, la statuia scriitoarei, au rostit alocuțiuni primarul József Gyerő, preotul paroh Arthur Péter și preotul Lajos Orbán. A cântat corul de cameră Pastorala (dirijor Kinga Szántó), iar Alpár Szabó a recitat o poezie de Ádám Makkai.

Prelegeri și lansări de carte „Sfânta Ana"

- **Sfântu Gheorghe (23 ianuarie 2019):** La ceainăria Tein a fost prezentată cartea *SzentAnna* de Hunor Boér (bibliotecar și muzeograf). Volumul a fost elogiat de istoricul de artă Mihály Jánó. Sándor Tamás a susținut prelegerea *Reprezentarea vizuală a Lacului Sfânta Ana înainte de 1914*. Gazda serii a fost Zsuzsa Szebeni. Ceaiul specific serii, *„Ceaiul Zânei Ana"* (realizat din plante locale culese din pădurile din jurul lacului), designul logo-ului și comanda a 1.000 de bucăți au fost finanțate de Asociația Carola.

- **Covasna (19 februarie 2019):** Repetarea prelegerii și prezentarea amestecului de plante medicinale au avut loc în sala „Ignácz Rózsa" a Casei de Cultură din Covasna, evenimentul fiind finanțat în întregime de Asociația Carola.

IV. Sprijinirea tinerelor talente în 2019

Gala Tinerilor Talente Premiați la Concursuri Naționale și Internaționale (Ediția a 29-a)

- **Data:** 17–19 mai 2019
- **Organizatori:** Centrul Cultural de la Arcuș (*Árkos*), Asociația „Șanse Egale" din Târgu Mureș și filiala din Sfântu Gheorghe a Institutului Balassi. Pe parcursul celor trei zile, au răsunat concerte de muzică clasică la diverse instrumente (vioară, pian, chitară, trompetă, corn și canto).

Programul de împădurire și educație ecologică „Napkapu" („Poarta Soarelui")

Lansat de Fundația Comunitară Trei Scaune, programul își propune educarea a 900 de elevi privind importanța pădurilor. În paralel, se desfășoară o campanie de strângere de fonduri pentru achiziționarea puieților ce vor fi plantați primăvara. Opera de artă *Napkapu* (creație a sculptorului Alpár Péter), care dă numele programului, a intrat în linie dreaptă pentru a fi realizată.

„Serile Artistice Barabás Miklós" – Expoziția de cameră Mária Miklóssy

- **Data:** Marți, 5 noiembrie 2019, ora 18:00
- **Locație:** Conacul Gaál din Dalnic (*Dálnok*), sediul Centrului „Barabás Miklós".
- **Detalii:** Organizat de Institutul Balassi, Asociația Carola și Conacul Gaál. Artista Mária Miklóssy a oferit autografe pe albumul său de artă recent apărut. Au colaborat: artistul plastic András Dimény, directorul editurii Art Printer, Attila Kopacz, și istoricul de artă Lóránt Deák. Gazda serii: Zsuzsa Szebeni.

V. Continuarea programelor anterioare ale Asociației Carola

Expoziția în aer liber „Memoria celor rămași în urmă” (*Hátrahagyottak emlékezete*)
Expoziția este dedicată membrilor de familie ai celor 13 martiri de la Arad care și-au jertfit viața pentru patrie. S-a deschis pe 5 octombrie, la ora 16:00, în foierul Teatrului „Ioan Slavici” din Arad.
Panourile de mari dimensiuni prezintă figurile soțiilor și logodnicelor martirilor, oferind detalii despre viața lor în limbile română și maghiară. Textele au fost redactate de istoricul Zsolt Hernádi, punând accent pe povara fizică și psihică purtată de văduve și copii în cele mai dificile vremuri de după anul 1849.

- **Organizatori:** Organizația Județeană UDMR Arad, Asociația Carola, Institutul Balassi (Sfântu Gheorghe) și Asociația Pro Move Arad.
- **Prezentare extinsă:** Pe 6 octombrie, expoziția a putut fi vizitată și în Parcul Reconcilierii Româno-Maghiare din Arad, în cadrul comemorărilor de la Statuia Libertății.